

Rapport 2010:38

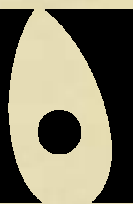
Österslövs kyrka

Arkeologisk förundersökning 2010

Jan Kockum



sydsvensk
arkeologi



Rapport 2010:38

Österslövs kyrka

Arkeologisk förundersökning 2010

Jan Kockum



Fornlämningsnr: 80
Österslövs kyrka, Österslövs sn
Kristianstads kommun
Skåne län

Sydsvensk Arkeologi AB

Kristianstad

Box 134
291 22 Kristianstad

Malmö

Box 406
20124 Malmö

www.sydsvenskarkeologi.se

© 2010 Sydsvensk Arkeologi AB

Rapport 2010:38

Omslag: Österslövs by, avmätning från 1783. På kartan markeras den gamla kyrkan med en pil.

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, Gävle.

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	6
Läge och topografi	6
Historik och fornlämningsmiljö	6
Undersökningsresultat	7
Referenser	8
Administrativa uppgifter	9



Fig. 1. Österslöv i Kristianstads kommun, Skåne



Fig. 2. Undersökningsområdet framför Österslövs kyrka markerad. Utdrag ur fastighetskartan, blad 3E 4a.

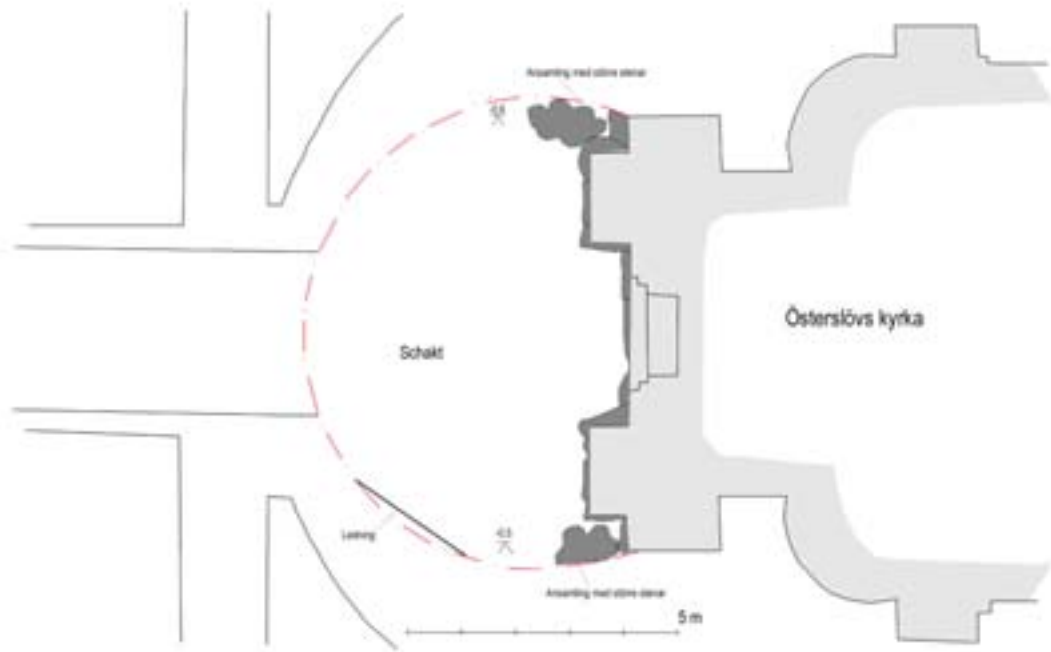


Fig. 3. Schakt plan med schaktgränsen rödmarkerad. Djupet varierade mellan 0,5–0,6 m. De mörkgrå stenarna hör till den befintliga kyrkans grund.

Sammanfattning

I samband med tillgänglighetsanpassning av Österslövs kyrka grävdes framför kyrkans torn. Schaktets djup var 0,5–0,6 m. Under moderna bärlager påträffades ett tjockt lager innehållande både byggavfall och rivningsmassor. I botten av schaktet framkom humös sandig silt med inslag av redeponerat gravmaterial. Inga gravar, anläggningar eller byggnadslämningar in situ påträffades.

Inledning

I samband med tillgänglighetsanpassning av Österslövs kyrka grävdes ett schakt om ca 30 kvm framför kyrkans torn. Då kyrkan ligger inom Österslövs historiska bytomt, registrerad som fornlämning 80 i Österslövs socken beslutade Länsstyrelsen i Skåne län att en arkeologiska förundersökning i form av en schaktningsövervakning skulle göras. Undersökningen genomfördes 2010-11-17 av arkeolog Jan Kockum vid Sydsvensk Arkeologi AB.

Läge och topografi

Österslöv ligger på Råbelövssjöns östra sida en knapp mil nordost om Kristianstad. Det omgivande landskapet är flackt och utgörs av fullåkersbygd. Byn och kyrkan ligger ca 15 m ö. h.

Historik och fornlämningsmiljö

Bygden kring Österslöv är rik på fornlämningar. I anknytning till byn, ca 200 m norr om det aktuella området, har tidigare undersökts boplatslämningar från bronsåldern och vikingatid/tidig medeltid (Nordell 1991, Andersson 1992). Det äldsta historiska belägget för själva byn är från 1320 då den kallades Østerløff. I ett testamente från 1391 skänker biskop Nicolaus Jacobi i Roskilde den gamla Österslövs hovgård med fast stenhus, väster om kyrkan, till domkyrkan i Lund. Av gården syntes fortfarande under 1600-talet rester (Göransson 1904, s 30), vilket även beskrivs i prästrelationerna 1624 (Tuneld, s 132). Hovgårdens exakta läge kan diskuteras, men hela området väster om kyrkan är intressant och en närmare studie av det historiska kartmaterialet kan ge flera ledtrådar till om det funnits en stortoft i området. Sydväst om kyrkan har vid tidigare undersökningar förhistoriska boplatslämningar påträffats (Kockum 2004).

Den befintliga kyrkan tillkom under åren 1875–1878 (Anshelm 1947, s 666) och förlades något förskjutet gentemot den gamla medeltida kyrkan (jfr fig. 2 med 1783 års karta på omslaget).



Fig. 4. Schaktet från söder.



Fig. 5. Formtegel och storstenstegel.

Undersökningsresultat

Exploateringen berörde cirka 30 m² och vid schaktningen kunde 0,15–0,20 meter tjocka moderna bärlager påvisas. Under dessa framkom ett 0,30–0,40 meter tjockt lager med rivningsmassor blandat med byggavfall. Det vill säga en blandning av rivningsmaterial från den gamla kyrkan samt avfall från uppförandet av den nya kyrkan. I dessa massor fanns både gult maskinslaget tegel samt handslaget storstenstegel och formtegel från valvbågar. Under dessa massor, på ett djup om cirka 0,50 meter, påträffades den äldre markhorisonten med humös sandig silt uppblandad med tegel, kalk och redeponerat gravmaterial. Inga gravar, anläggningar eller byggnadslämningar in situ påträffades.

Referenser

- Andersson, S. 1992. Urnegravar samt boplatsslämningar från bronsåldern. Rapport.
- Anshelm, G. 1947. Stiftets kyrkor. *Lunds stift i ord och bild*. (Red) Gunnar Herrlin m. fl.). Stockholm.
- Göransson, J. 1904. Skånes landsbygd. Historisk och arkeologisk beskrifning.
- Kockum, J. 2004. Österslövs bytomt. Arkeologisk förundersökning, 2004. *Rapport/Regionmuseet, Landsantikvarien i Skåne 2004:66*. Kristianstad.
- Nordell, M. 1991. Boplatsslämningar Yngre bronsålder samt vikingatid/tidig medeltid. Rapport.
- Tuneld, J. 1624. Prästrelationerna från Skåne och Blekinge av år 1624. Skrifter utgivna av Kungl. Humanistiska vetenskapssamfundet i Lund.

Administrativa uppgifter

Sydsvensk Arkeologi AB dnr:	100069
Länsstyrelsen i Skåne dnr:	431-10716-10
Datum för beslut:	2010-07-29
Projektnummer:	100069
Län:	Skåne
Kommun:	Kristianstad
Socken:	Österslöv
Fastighet:	Österslövs kyrkogård
Läge:	Ekonomiska kartan, blad 3E 4a
Koordinatsystem:	RT 90 2,5 gon väst
X koordinat:	6,220,133.67
Y koordinat:	1,403,275.52
Höjdsystem:	RH 70
M ö.h.	14,7
Fältarbetstid:	2010-11-17
Antal arbetsdagar:	1
Antal arkeologtimmar:	4 h
Antal maskintimmar :	–
Exploateringsyta:	ca 30 kvm
Undersökt yta:	ca 30 kvm
Platschef:	Jan Kockum
Personal:	Jan Kockum
Projektgrupp:	–
Underkonsulter:	–
Uppdragsgivare:	Nosaby församling
Fynd:	Inga fynd tillvaratogs
Dokumentationsmaterial:	1 st A3 planritning, 11 st digitalfoton
Kostnader:	12 400

Sydsvensk Arkeologi AB

Rapporter 2010

1. Vintrie Park - område C3, Bunkeflo sn, UN 2009, Kristian Brink
2. Kv. Nereus 1, Malmö, FU 2009, Joakim Frejd
3. Hedmanska gården, hus E., Malmö, FU 2010, Joakim Frejd
4. Skanör 40:3 och 40:4, Skanörs sn, FU 2010, Joakim Frejd
5. Fosie kyrka, Fosie sn, FU 2009, Per Sarnäs
6. Helsingborg, Gamla Staden 8:1, Helsingborg, FU 2010, Jan Kockum
7. Litiska analyser, på uppdrag av Blekinge Länsmuseum, Anders Högberg
8. Bagars plats, Malmö, FU 2009, Joakim Frejd
9. Stora Hammar 16:136 – ledningsarbeten, Stora Hammar sn, FU 2010, Per Sarnäs
10. Järnålder i Kulladal, Fjälkinge sn, FU 2009-2010, Tony Björk
11. Kv. Kaninen, Malmö, SU 2010, Per Sarnäs
12. Kv. Frans Suell 14 i Malmö, Malmö, FU 2010, Jan Kockum & Lars Jönsson
13. Stadslämningar på Vä 66:2, Vä sn, FU 2010, Tony Björk
14. Härlöv 50:53, Kristianstad, FU 2010, Tony Björk
15. Renovering och dränering av Uppåkra kyrka 2009–2010, Uppåkra sn, FU 2009–2010, Jan Kockum
16. Yngsjö S:25, Åhus sn, FU 2010, Jan Kockum
17. Tosteberga 2:49, Trolle-Ljungby sn, SU 2010, Tony Björk
18. Kv. Månen 4, Åhus, FU 2010, Tony Björk
19. Nedra Glumslöv, Glumslövs sn, FU 2010, Jan Kockum
20. Fjärrvärme i Åhus medeltida gator, Åhus, FU 2010, Tony Björk & Ylva Wickberg
21. Värmekulvert och dränering inom Bollerus säteri, Bollerus sn, FU 2009–2010, Jan Kockum
22. Kv Lyckan 36 i Åhus, Åhus, FU 2010, Jan Kockum
23. Belysning av Ystads kloster, etapp 2, Ystad, FU 2010, Jan Kockum
24. Markbelysning vid Nosaby kyrka, Nosaby sn, FU 2010, Jan Kockum
25. Provgropar vid Västra Odarslövs kyrka, Odarslövs sn, FU 2010, Jan Kockum
26. Fjärrvärme i Åhus, Companiegatan, Åhus sn, FU 2010, Johan Dahlén
27. Skansgatan/Fjädergränd i Ystad, Ystad, FU 2010, Lars Jönsson
28. Söderport 11 i Malmö, Malmö, FU 2010, Lars Jönsson
29. Slottsträdgårdscaféet, Malmö, FU 2010, Lars Jönsson
30. Norra Åsum 1:14, Kristianstads sn, FU 2010, Jan Kockum
31. Dränering av Bjuvs kyrka, Bjuvs sn, FU 2010, Jan Kockum
32. Kv Telegrafan 8 i Åhus, Åhus, FU 2010, Jan Kockum
33. Kv Vattentornet 5, 6 & 7 i Helsingborg, Helsingborg, FU 2010, Jan Kockum
34. Provbörningar vid Älvsborgsbron, Malmö, FU 2010, Lars Salminen
35. Revinge kyrka. Grävning för nya stenkistor, Revinge sn, FU 2010, Lars Salminen
36. Lilla Torg i Malmö, Trädplanteringsgropar, Malmö, FU 2010, Lars Salminen
37. Tygelsjö 76:1, Arkeologisk utredning 2010, Elisabeth Rudebeck
38. Österslövs kyrka, Österslövs sn, FU 2010, Jan Kockum

